

նցիւ լսելի ըլլաւ 8. Հրաշեայ իւր վերջին տո-
ղերու մէջ — «Ինչ պէտք է մեզի՝ Թատրոնա-
կան գործը լաւ հիմքի դնելու... Համար» (էջ
176—180), որոնք գեղեցիկ հրահանգներ ու-
նին իրենց մէջ գրուած փորձառու գրէ՝ ուղ-
ղուած Թատրոնասէր ազգայնոց:

* *

Ա Յ Լ Ե Ւ Ա Յ Լ Ե

1. ԵՈՒՎՀԱՆՆԵՒՍ ՎԻՒՌ. ՀՈՒՈՒՎ

ԲՁՄ. 1910, էջ 209—212 զետեղուած
է 8. Չիթունիի ձեռքէն յօդուած մը «Բնա-
զննութիւն» խորագրով, ուր կը խօսուի Յովհ. Վ. Հոյով Կ. Պոլսեցոյ անձնաւորութեան եւ
գրական գործոց վրայ, յատկապէս ծանրանալով
անոր Թարգմանած Բաշմաշիւն եւ Չեռնոշիւն-
իւն քով: Հետաքրքրական է յօդուածը եւ
բաղձալի է որ հետեւելով Յարգ. Եօզուածա-
գրին մեր գաւառացի գրողները՝ յերեւան հա-
նէին նոյնկարգի ձեռագիր գրուածքներն, որոնք
անհետաքրքիր ձեռաց մէջ մատնուած են
կորստեան:

Պ. Չիթունիի, ինչպէս կ'երեւայ, անծանօթ
մնացած են յիշեալ յօդուածը գրելու ժամա-
նակ՝ Թերթիս մեծանուն աշխատակցի՝ Գոկա-
Վ. Թուրթուշի երկու յօդուածները, նուիրուած
Յովհ. Հոյով Վրդ. ի գրութեանց. «Հայ Բաշմաշիւն
յեռաբնի. Դ. Չեռնոշիւնի բնակ» (Հանդ. Վա.
1893, էջ 280—288), եւ Եօզուածա-
գրի. Կ. Պոլսեցի (անդ, էջ 369—370), որով
չուր տեղ աշխատութիւն վատնուած է:

Հոյով Վրդ. ի այս գործէն շատ օրինակներ
ընտելի են շեռագրաց հաւաքմանց մէջ, ուստի
ըստ ինքեան նոր գիտս մը չէ Պ. Չիթունիի ձե-
ռագիրը: Միայն մեր Մասնաշարքանի մէջ՝
ցուցակագրուածները հաշուելով, ունինք 4 օրի-

նակ (թ. 262, թ. 329, թ. 350, թ. 383,
Հմմտ. 8-շեռ՝ 8ուցակ, էջ 668, 773,
803, 835): Երկու գրուածոց ալ բովանդակու-
թեան նկարագրութիւնը տուած է Հ. Յաշեան
ընդարձակօրէն (անդ, էջ 668—669):

Թէ Թորգոմեանի Օրինակին եւ Թէ մեր
Չեռագրաց մէջ չէ նշանակուած Թարգմանու-
թեան տարին: Պ. Չիթունիի Օրինակն ունի
Թուական մը 1747, Նոյ. 1, որ սակայն, ինչ-
պէս կը կարծուի, չէ Թարգմանութեան ժամա-
նակն, այլ հաւանականաբար՝ գրութեան. Եօզ. Վ.
Հոյովի մասին տես ինչ ինչ 8-շեռ, էջ 1127:

Հ. Ն. Ա.

2. ՏԻՄՈԹԷՈՍ ԿՈՒՉԻ ՀԱՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Երբ կ'ուսումնասիրէի Տիմոթէոս կուզի
Հայաստանի նոր հրատարակութիւնը (այս-
իշխանին 1908 խնամք Կ. Վ. Տէր-Մկրտչեանի
եւ Ե. Տէր-Մինասեանի) խօսելով Ս. Հարց
գրուածներէն Տիմոթէոսի յառաջ բերած կոչ-
մանց վրայ կը գրէի ի միջի այլոց. «Հրատարա-
կիչք անհուն շնորհակալութեան պիտի արժա-
նային, եթէ իրենց հրատարակութեան մէջ
յաջողին նաեւ մէն մի վկայութեան աղբիւրն
մատնացողը ընել...» (Տիմոթ. Կուզ հայ մա-
տենագրութեան մէջ, էջ 44: Այս զգալի պա-
կասը, ինչպէս կ'իմանանք (Byz. Zeitschrift,
1910, էջ 217) այժմ լրացուցած է նոր հայ-
երէնագէտ մը՝ Ferdinand Cavallera շահա-
գրգիւ յօդուածով մը՝ Le dossier patris-
tique de Timothée Aelure, ի Թերթիս
Bulletin de littérature ecclésiastique,
1909, թ. 8, էջ 342—359, ուր ցրց տուած
է մի առ մի իւրաքանչիւր կոչման համապատաս-
խան տեղիք Ս. Հարց գրուածներու մէջ:
Գրուածքն ինչ մատչելի չէ տակաւին. որով
կարելի է չէ առ այժմ մանրամասնութեամբ ծա-
նօթացնել:

Հ. Ն. Ա.